

SAMENVATTING

APETRA - Uitvoering van de opdrachten van openbare dienst in 2015

Volgens de Europese richtlijn 2009/119/EG en de overeenkomstige Belgische wetgeving moet de voorraadplicht aan ruwe aardolie en aardolieproducten worden berekend op basis van de netto-invoer van ruwe aardolie en aardolieproducten in het vorige jaar. De berekening van de voorraadplicht is daarnaast ook afhankelijk van de gemiddelde *naftaopbrengst* van België in het vorige jaar. De gemiddelde naftaopbrengst is de productie van *nafta* (aardoliedestillaat) door de raffinaderijen, gedeeld door de hoeveelheid aardolie die zij in het raffinageproces inbrengen. Als dat gemiddelde hoger is dan 7 % legt de richtlijn een andere berekeningsmethode van de voorraadplicht op, waardoor de voorraadplicht van België aanzienlijk lager wordt. In 2014, net zoals in 2013, overschreed de Belgische gemiddelde naftaopbrengst de 7 %-drempel waardoor de Belgische voorraadplicht 2015 op hetzelfde peil blijft als in 2014. APETRA blijft hierdoor beschikken over een overschot aan voorraad. De voorraadplicht aan ruwe aardolie en olieproducten voor 2015 bedraagt 3.419.540 ton ruwe aardolie-equivalent (rae).

In 2015 echter lag de maandelijkse naftaopbrengst in België bijna continu onder de 7 %-drempel, waardoor België voor de voorraadplicht 2016 hervalt in de minder gunstige berekeningsmethode. Hierdoor stijgt de voorraadplicht voor 2016 terug en dit met bijna 40 %. In 2016 bevindt de maandelijkse naftaopbrengst zich dan weer grotendeels boven de 7 %-drempel. De gemiddelde naftaopbrengst voor 2016 in zijn geheel overschrijdt opnieuw de naftadrempel van 7 %. Hierdoor zal de Belgische voorraadplicht 2017 terug sterk dalen. Dergelijke onstabiele voorraadplicht is zeer moeilijk beheersbaar door APETRA omdat ze geen vaste strategie op lange termijn kan bepalen. Mogelijks zal Europa de richtlijn in de komende jaren aanpassen om deze problematiek op te lossen door een stabiele voorraadplicht in te voeren.

Eind 2015 voldoet APETRA opnieuw ruimschoots aan de voorraadplicht volgens de Europese richtlijn. De strategische voorraad bedraagt eind 2015 3.581.233 ton rae of 104,7 % van de opgelegde voorraadplicht. APETRA koopt in 2015 nog nauwelijks tickets aan (zoals gepland enkel

bijkomende tickets benzine en zware stookolie). Daarnaast verkoopt APETRA in 2015 bijna 150 duizend ton eigen voorraad.

Het initiële beheerscontract werd in 2012 verlengd totdat er een nieuw beheerscontract in werking zal treden. De minister van Energie heeft in 2015 nog steeds geen stappen ondernomen om een nieuw beheerscontract op te stellen omdat er op een actualisering van het oliecrisisbeleid wordt gewacht.

De uitvoering van de taken van openbare dienst in 2015 gebeurt conform de regelgeving, waaronder ook die op de overheidsopdrachten.

De Algemene Directie Energie van de FOD Economie richt in 2015 een stuurgroep op om samen met APETRA het oliecrisisbeleid reglementair op punt te stellen. De stuurgroep heeft in de loop van 2016 de eerste twee ontwerpen van koninklijk besluit opgesteld om het crisisbeleid te actualiseren. Momenteel zijn er dus nog steeds geen reglementaire procedures gedefinieerd om de voorraad van APETRA aan te spreken in geval van crisis.

De Algemene Directie Energie heeft de controle op de volledigheid van de bijdragen aan APETRA nog niet op punt kunnen stellen. Ze kan immers haar controletaak maar naar behoren uitvoeren als de rapportering van de hoeveelheden van APETRA en van de FOD Financiën beter op elkaar zijn afgestemd. Ze is van oordeel dat haar personeelsbestand te beperkt is om deze niet-optimale rapporteringen volledig in detail aan te sluiten met elkaar.

Het College van Commissarissen heeft een verklaring zonder voorbehoud opgesteld over de jaarrekening 2015 van APETRA.

In 2015 zijn de marktolielijzen verder gedaald waardoor APETRA de voorraden eind 2015 nogmaals fors lager moet waarderen. Daardoor lijdt APETRA zowel in 2014 als in 2015 verlies. De daling van de aardolielijzen heeft ook een negatieve impact op de APETRA-bijdrage en bijgevolg op de ontvangsten van APETRA. Begin 2016 stelt APETRA vast dat haar eigen vermogen eind 2015 negatief wordt.

De raad van bestuur van APETRA is echter van oordeel dat er op korte termijn geen bedreiging van de continuïteit van de vennootschap bestaat. De afwaarderingen van de voorraad zijn immers enkel boekhoudkundige kosten. De algemene vergadering van eind februari 2016 beslist dan ook om de activiteiten van APETRA voort te zetten. Ze stemt ook in met een aantal maatregelen die de raad van bestuur had

voorgesteld om de financiële positie van APETRA structureel te verbeteren.

Het ESR-resultaat 2015 van APETRA - dat geen rekening houdt met de voorraadwijziging - bedraagt 105,3 miljoen euro. Bij de opmaak van de aangepaste federale begroting 2016 stelt de regering voor APETRA 2016 een ESR-saldo voorop van minimaal 2,3 miljoen euro. Voor de financiering van de bijkomende voorraadaankopen mag APETRA wel een beroep doen op een federale toelage van 35 miljoen euro. De regering legt daarbij wel een budgettaire beperking inzake voorraadaankopen op aan APETRA. Binnen deze beperking kan APETRA haar voorraadplicht niet vervullen in 2016.

Tot slot stelt het Rekenhof vast dat APETRA in haar ondernemingsplan 2017 raamt dat ze op lange termijn blijvend een beroep zal moeten doen op leningen. Voor de herfinanciering van de leningen kan ze wel een beroep doen op het Agentschap van de Schuld. Daarnaast wil APETRA opnieuw een beroep doen op een federale toelage indien ze in 2017 en 2018 voorraden moet aankopen. De minister van Energie heeft tot op heden geen bijkomende maatregelen genomen om APETRA in staat te stellen haar schuld af te bouwen.